

ที่ นร ๐๑๐๖/ ๔๕๕

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ข้อหารือการใช้คำที่ถูกต้องในการร่างหนังสือราชการ

เรียน อธิบดีกรมประมง

อ้างถึง หนังสือกรมประมง ที่ กษ ๐๕๐๑.๑/๕๑๕๒ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมประมงแจ้งว่า มีหน่วยงานในสังกัดแห่งหนึ่งได้ขอชี้แจงและขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับกรณียกย่องคำที่ถูกต้องในการร่างหนังสือราชการ รวม ๓ ข้อ ดังนั้น กรมฯ จึงได้หารือว่า กรณีคำขอชี้แจงและขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีโดยเฉพาะกรณีที่มีการอ้างถึงชื่อประเทศในหนังสือราชการในประเด็นต่าง ๆ เช่น หมายถึงชื่อประเทศ หมายถึงชื่อคณะบุคคลหรือหน่วยงานของประเทศนั้น ๆ ว่า จะต้องพิมพ์ชื่อเต็มตามข้อมูลของกระทรวงการต่างประเทศหรือไม่ และในแต่ละประเด็นดังกล่าว สามารถอนุมานพิมพ์ด้วยคำที่ไม่เป็นชื่อทางการได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และตอบคำขอชี้แจงและขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานในสังกัดดังกล่าวต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีคำขอชี้แจงและขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานในสังกัดกรมประมงดังกล่าวข้างต้นนั้น อาจพิจารณาได้ดังนี้

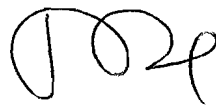
๑. ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๗ ได้กำหนดให้คำอธิบายซึ่งกำหนดไว้ท้ายระเบียบฯ ให้ถือว่าเป็นส่วนประกอบที่ใช้ในงานสารบรรณ และให้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และคำอธิบาย ๓ การร่างหนังสือ ท้ายระเบียบฯ ได้กำหนดเกี่ยวกับหลักการร่างหนังสือไว้ว่า “ผู้ร่างจะต้องรู้และเข้าใจให้แจ่มแจ้ง แยกประเด็นที่เป็นเหตุผลและความมุ่งหมายที่จะทำหนังสือนั้น ... การร่างควรใช้ถ้อยคำสั้นแต่เข้าใจง่าย พยายามใช้คำธรรมดาที่ไม่มีความหมายได้หลายทางสำหรับที่ไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นสำนวนหนังสือไม่ควรใช้ ควรระวังอักขรวิธี ตัวสะกด การันต์ และวรรคตอนให้ถูกต้อง ข้อสำคัญต้องระลึกถึงผู้ที่รับหนังสือว่า เข้าใจถูกต้องตามความประสงค์ที่มีหนังสือไป” ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักการร่างหนังสือตามคำอธิบาย ๓ ท้ายระเบียบฯ ดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า มีลักษณะเป็นเพียงการกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร่างหนังสือไว้อย่างกว้าง ๆ เท่านั้น และโดยที่ข้อสำคัญของหลักการร่างหนังสือตามคำอธิบาย ๓ ท้ายระเบียบฯ ดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้ร่างจะต้องระลึกถึงผู้ที่รับหนังสือว่า เข้าใจถูกต้องตามความประสงค์ที่มีหนังสือไป ดังนั้น กรณีคำขอชี้แจงและขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยงานในสังกัดกรมประมงในข้อ ๑ และข้อ ๒ ตามที่กรมฯ ได้หารือ หากผู้ร่างหนังสือจะใช้ชื่อเต็มของประเทศต่าง ๆ หรือจะใช้คำว่า “ฝ่าย” นำหน้าชื่อประเทศดังกล่าว ผู้ร่างหนังสือดังกล่าวย่อมต้องระลึกถึงผู้ที่รับหนังสือด้วยว่าเข้าใจถูกต้องตามความประสงค์ที่มีหนังสือไปหรือไม่ ประกอบกับการที่จะใช้ชื่อเต็มของประเทศต่าง ๆ หรือจะใช้คำว่า “ฝ่าย” นำหน้าชื่อประเทศดังกล่าว นั้น อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเขียนชื่อประเทศซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยกับราชบัณฑิตยสถานที่ได้เสนอว่า เพื่อให้การเขียนชื่อประเทศ ดินแดน และเขตการปกครอง และเมืองหลวงเป็นระเบียบเดียวกัน ราชบัณฑิตยสถานจึงได้จัดทำประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง ขึ้นใหม่ โดยขอให้ยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ฉบับลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๐ และประกาศราชบัณฑิตยสถาน ฉบับลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๙ เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง แล้วใช้ประกาศราชบัณฑิตยสถานว่าด้วย เรื่องเดียวกันนี้ ฉบับลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ แทนประกาศฉบับเดิม ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศนี้ เป็นต้นไป แจ้งตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง ดังนั้น หากหน่วยงานในสังกัดกรมฯ จะเขียนชื่อประเทศใด สมควร จะต้องถือปฏิบัติให้เป็นตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย

๒. เนื่องจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑ กำหนดให้การจัดทำหนังสือภายนอก ให้จัดทำตามแบบที่ ๑ ท้ายระเบียบฯ โดยกรอกรายละเอียด ตามที่ระบุไว้ใน ข้อ ๑๑.๑ - ๑๑.๖ และข้อ ๑๒ กำหนดให้การจัดทำหนังสือภายใน ให้จัดทำตามแบบที่ ๒ ท้ายระเบียบฯ โดยกรอกรายละเอียดตามที่ระบุไว้ใน ข้อ ๑๒.๑ - ๑๒.๗ และข้อ ๑๑.๔ และข้อ ๑๒.๔ ได้กำหนดเกี่ยวกับการกรอกรายละเอียดของ “เรื่อง” ไว้ว่า ให้ลงเรื่องย่อที่เป็นใจความสั้นที่สุดของหนังสือ ฉบับนั้น และในกรณีที่หนังสือต่อเนื่อง โดยปกติให้ลงเรื่องของหนังสือฉบับเดิม ซึ่งโดยหลักการของระเบียบฯ การกรอกรายละเอียดของ “เรื่อง” สำหรับหนังสือภายนอกหรือหนังสือภายใน ในกรณีที่หนังสือต่อเนื่องนั้น โดยปกติให้ใช้ชื่อเรื่องของหนังสือฉบับเดิม เว้นแต่หากใช้ชื่อเรื่องของหนังสือฉบับเดิมแล้วไม่มีความสอดคล้องกับ เนื้อหาของหนังสือฉบับนั้น อาจแก้ไขปรับปรุงชื่อเรื่องให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาของหนังสือฉบับดังกล่าวได้ เช่น กรณีเป็นการตอบคำขอ เป็นต้น ดังนั้น กรณีคำขอชี้แจงและขอทำความเข้าใจของหน่วยงานในสังกัด กรมประมงดังกล่าวในข้อ ๓ ตามที่กรมฯ ได้หารือ จึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป ว่า การใช้ชื่อเรื่องของ หนังสือฉบับเดิมจะมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของหนังสือฉบับที่ต่อเนื่องนั้นหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายคมล สุขสมบูรณ์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๖๔๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๘๙๖

ค.ร.ร.

- ร.ในร./ทท.ศด.นร./.....

- ผอ.สำนัก/กอง/.....

- ผอ.ส่วน/.....

- ทน.ฝ่าย/.....

ร่าง/.....

ชื่อผู้.....